

försörja sig på annat sätt. I Tyskland hade han bekantat sig med den moderna sjukgymnastiken och öppnade klinik i Berlin. Han var banbrytande eftersom han var den förste i världen att använda mekaniska apparater, vilka han uppfann själv. Förgäves sökte han musiktjänster i Sverige, dels som hovkapellmästare efter sin kusin, dels tjänsten som director musices i Uppsala. Ingen av tjänsterna fick han. År 1850 blev han i stället disponent vid Sandö glasbruk i Bjärträ socken, vilket han förblev till 1860 då han istället slog sig på tegelslageri.

Hans *Grand Septuor pour Violon, Alto, Clarinette, Basson, Cor, Violoncelle et Contre-Basse*, som det står i originalmanuskriptet, lär vara inspirerad av Beethovens septett, som antagligen spelades då och då även i Stockholm. Redan 1818 hade han skrivit en septett, av vilken det inte finns något bevarat manuskript. Troligen är septetten från 1828 – tryckt först 1983 – en revidering av det tidigare verket. Även om han hade Beethovens septett som förebild har han ändrat tonarten och antalet satser. Första satsen har, liksom Beethovens septett, en långsam inledning som följs av ett Allegro molto. I andra satsen presenterar Berwald för första gången ett scherzo mitt i den långsamma satsens. Detta var en innovation som han använde sig av flera gånger, bl.a. i Sinfoni Singulière och i Essdurkvartetten. I Finalen bjuder Berwald på flera fina melodier som snyggt avlöser varandra.

Svante Lagman

Nästa LKF-konsert blir 13 april då vi får höra den spännande kombinationen cello och accordion med de unga duktiga musikerna Johannes Rydén och Milan Rehak; det blir blandad musik, t.ex. Saint-Saëns, Debussy och Piazzolla. Redan 20 mars blir det Jazz Noir med Malena Ernman och Östgöta Blåsarsymfoniker. Och 23 mars bjuder Linköpings symfoniorkester på Passionerat piano med Niklas Sivelöv.

www.linkopingkammarmusik.se

SEPTETTER × 2

Musiker ur Jönköpings sinfonietta

Wallenbergsalen
16 mars 2025 kl. 16.30

Konserten ges med stöd av Kultur- och fritidsnämnden i Linköping, Statens kulturråd, Sensus studieförbund och Scandic Frimurarehotellet samt i samarbete med Östgötamusiken.

Program

Ludwig van Beethoven
1770–1827

Septett i Ess-dur, op. 20
Adagio – Allegro con brio
Adagio cantabile
Tema con variazioni. Andante
Scherzo. Allegro molto e vivace
Andante con moto alla marcia – Presto

Kaho Nagano, violin
Mari Paz Albiñana Delegido, viola
Tomas Blanch, cello
Anders Gerhardsson, kontrabas
Charlotta Savander, klarinett
Stefanie Erdmann, fagott
Blanca Eliasson, horn

Franz Berwald
1796–1868

Septett i Bess-dur
Introduzione. Adagio – Allegro molto
Poco adagio – Prestissimo – Adagio
Finale. Allegro con spirito

Brusk Zanganeh, violin
Zuzanna Kozendra, viola
Mari Wall Söderhjelm, cello
Joel Malmborg, kontrabas
Paloma Pinto Viloría, klarinett
Lou Paquin, fagott
Andreas Öberg, horn

Ludwig van Beethoven behöver ingen närmare presentation. Han är väl mest känd för sina symfonier men har även skrivit en mängd kammarmusikverk: violinsonater, stråkktrior, pianotrior, stråkkvartett m.fl. och så denna septett för klarinett, fagott, horn, violin, viola, cello och kontrabas. Han skrev den 1799–1800, vid samma tid som sin första symfoni. Septetten blev hans mest populära verk under hans egen livstid. Urpremiären ägde rum 2 april 1800 på Burgtheater i Wien. Under de tre följande decennierna spelades septetten i princip överallt – på hemmakonsert, i konsertsalar och i möteslokaler. Men Beethoven själv tröttnade snabbt på detta verk och tyckte att det fick oförtjänt stor uppmärksamhet. Den speciella instrumentbesättningen var helt nyskapande. I 1700-talets populära serenader brukade träblåsinstrumenten förekomma parvis, men i septetten hörs bara ett instrument av varje sort. Det här breddade möjligheterna för Beethoven att skriva för de enskilda stämmorna. Septetten kom att stå modell för flera verk av bl.a. Louis Spohr, Franz Schubert och Franz Berwald.

Mångsysslaren **Franz Adolph Berwald** arbetade som violinist och alt-violinist i Kungl. Hovkapellet i omgångar från 1812 till 1828. Senare var han verksam som lärare i komposition och instrumentation vid Musikkonservatoriet i Stockholm 1867–68.

Franz Berwalds far, Christian Friedrich, var kammarmusicus hos hertig Karl. Från fem års ålder började Franz spela violin undervisad av sin far. Eftersom fadern var verksam vid hovet fick Franz redan som nioåring debutera där, och året därpå hade han givit flera konserter, även på andra ställen. 1810 blev han elev till Edouard Du Puy, och två år senare fick han av denne anställning som försteviolinist vid hovkapellet. Som hovkapellist fick han stifta bekantskap med tidens mest kända operor. Han företog resor till Ryssland, Tyskland, Österrike, Norge och Finland för att skaffa sig fler musikaliska impulser. Berwald var själv senare mycket kritisk till sina ungdomsverk och förstörde många av dem. Under senare delen av 1810-talet väckte dock några av hans verk uppmärksamhet och han ansågs som en lovande talang. Stödd av olika bidrag begav han sig 1829 till Berlin, där han bland andra kom i kontakt med Felix Mendelssohn. Det ljumma mottagandet Sverige innebar att Berwald fick